

2020-11-05

Arbetsgivarföreningen KFO
Box 16355
103 26 Stockholm

Besöksadress
Klara Södra Kyrkogata 1
Stockholm

Yttrande över promemorian Personlig skyddsutrustning för personliga assistenter (S2020/07882)

Arbetsgivarföreningen KFO har drygt 520 medlemmar inom personlig assistans som tillsammans sysselsätter cirka 33 000 personliga assistenter. Bland medlemmarna finns brukarkooperativ i ideella eller ekonomiska föreningar, ägarledda aktiebolag och egna arbetsgivare. Gemensamt för KFO:s medlemmar inom personlig assistans är att de är tydligt idédrivna och att de också ofta har egna erfarenheter av funktionsnedsättning och personlig assistans.

Inledning

KFO har sedan början av juni uppmärksammat regeringen på att de privata assistansanordnarna och de egna arbetsgivarna riskerar att falla utanför den grupp av verksamheter som kan få stöd enligt förordningen (2020:193) om statsbidrag till regioner och kommuner för att ekonomiskt stödja verksamheter inom hälso- och sjukvård respektive socialtjänst till följd av sjukdomen covid-19 (härefter *kommunförordningen*).

Assistansanordnarna har tagit ett mycket stort ansvar i en svår och oförutsedd situation. Mycket tyder också på att man hittills har lyckats förhållandevis väl med att begränsa smittan bland de assistansberättigade. Enligt Socialstyrelsens uppgifter är andelen bekräftat smittade inom personlig assistans 1,4 procent, vilket är klart lägre än inom hemtjänst (26 procent) och äldreboenden (35 procent). Det är också lägre än i bostäder med särskild service enligt LSS (drygt 2 procent).

Vi välkomnar att regeringen nu föreslår en kompletterande förordning i syfte att ersätta assistansanordnarna för en del av deras merkostnader. Samtidigt vänder vi oss emot vissa av förordningens

 08-702 54 00

 info@kfo.se

 kfo.se

begränsningar i vilken typ av kostnader som omfattas jämfört med kommunförordningen.

I det följande utvecklar vi våra synpunkter på förslaget.

KFO:s synpunkter på förslagen

Begränsningen till skyddsutrustning

Den föreslagna förordningen omfattar endast merkostnader för skyddsutrustning. Assistansanordnarna har under året haft merkostnader hänförliga till covid-19 som ligger utanför denna begränsning. Exempel på sådana kostnader är budkostnader vid distribution av skyddsutrustning, omställning av programvara för digitala möten, utbildnings- och informationsinsatser etc.

KFO anser att förordningen bör omfatta samma typ av merkostnader som avses i kommunförordningen och inte begränsas till endast skyddsutrustning. Det finns ingen anledning att i detta avseende behandla assistansbranschen på något annat sätt än övrig vård och omsorg.

Begränsningen till bekräftad eller misstänkt smitta

Den föreslagna förordningen innehåller en skrivning i 2 § som kan tolkas som att ersättning endast kan lämnas för skyddsutrustning som har använts i situationer där det finns bekräftad eller misstänkt smitta hos den assistansberättigade.

Inköp och användande av skyddsutrustning inom personlig assistans under covidpandemin har inte varit begränsat till att en person har varit *bekräftad eller misstänkt* smittad av viruset. Promemorian konstaterar i skälen för förslaget (sidan 8, andra och tredje meningen) att skyddsutrustning inte minst används förebyggande: ”Dessa personer har även behov av stöd i att själva skydda sig mot att bli smittade eller att själva förhindra att sprida smitta i de fall de bär på coronaviruset. Personliga assistenter kan behöva personlig skyddsutrustning när de genomför vissa insatser för att inte sprida smitta eller själva bli smittade.”

Förutom att begränsningen till bekräftad eller misstänkt smitta är irrationell i förhållande till hur skyddsutrustning har använts, och rekommenderats att användas, är det vår bedömning att det skulle

vara nästintill omöjligt för assistansanordnare att styrka uppfyllelsen av detta rekvisit. Under en stor del av den period som merkostnadsersättningen avser har det exempelvis varit svårt eller omöjligt att få tillgång till testning. På samma sätt är det kan man förutse svårigheter för den beslutande myndigheten att kunna avgöra om den assistansberättigade har varit eller misstänkts vara smittad.

Ur ett verksamhetsperspektiv är det givet att skyddsutrustning måste köpas in för att vara förberedd. Kostnaderna finns därför hos de anordnare som har tagit ansvar för att skydda assistansberättigade och personliga assistenter, oavsett om smitta eller misstänkt smitta har uppstått.

Den föreslagna förordningens begränsning (2 §, första stycket) till att endast avse situationer där det finns bekräftad eller misstänkt smitta bör därför tas bort.

Begränsningen till 5 000 kr per person

I förslaget begränsas ersättningen till som mest 5 000 kr per assistansberättigad. Enligt vår uppfattning är det möjligt att 5 000 kr motsvarar en genomsnittlig nivå av de merkostnader som assistansanordnarna har haft per assistansberättigad. Det finns anordnare som har haft såväl lägre som högre kostnader än detta. Bland medlemmarna i KFO finns exempel på anordnare som har hittills haft kostnader omkring 10 000 kr per assistansberättigad. När syftet med förordningen är att kompensera anordnare för oförutsedda merkostnader pga covid-19 framstår det som omotiverat att sätta ett tak på 5 000 kr. Ett sådant tak skulle ”straffa” de assistansanordnare som kanske har tagit störst ansvar vilket knappast kan vara avsikten.

Den föreslagna förordningens begränsning till 5 000 kr per person bör därför tas bort. Styrkta merkostnader som är hänförliga till covid-19 bör ersättas fullt ut i enlighet med de tidigare utfästelser som har gjorts av regeringen.

Begränsningen i tid

Förordningen föreslås träda ikraft den 1 december och ansökningar ska enligt densamma vara inkomna den 15 december. Enligt vår mening är det onödigt kort ansökningstid och vi föreslår att den förlängs till åtminstone årsskiftet.

Förordningen omfattar endast merkostnader som har uppkommit från och med den 1 februari till och med den 30 november 2020 vilket är samma tidsperiod som i kommunförordningen. Som covid-situationen ser ut för närvarande bedömer vi det som helt osannolikt att behovet av kompensation för merkostnader skulle upphöra den 30 november. Vi föreslår därför att regeringen redan nu utsträcker perioden under vilken ersättning för merkostnader kan ges. I annat fall förutsätter vi att denna förordning kommer att följa en eventuell förlängning av kommunförordningens giltighetstid.

Ansökan

Vi har svårt att tolka om den föreslagna förordningen innebär att det måste göras en ansökan för varje assistansberättigad. Av skäl som vi har redogjort för ovan (att skyddsutrustning inte köps in avseende endast viss individ) är det praktiskt omöjligt att hantera merkostnadsersättningen på detta sätt. Dessutom torde det innebära onödig administration från Försäkringskassans sida i hanteringen av ansökningar.

Ersättningen måste kunna lämnas genom att varje assistansanordnare gör en ansökan som omfattar samtliga assistansberättigade hos den anordnaren.

Vaccination

Vi vill i detta sammanhang passa på att uppmärksamma regeringen på vikten av att personliga assistenter prioriteras när tillgång till vaccin mot covid-19 börjar distribueras. Det är avgörande för att även fortsättningsvis kunna skydda assistansberättigade mot smitta på ett bra sätt samt att minimera risken för att assistansberättigade ska bli utan personlig assistans pga personalbortfall.

För Arbetsgivarföreningen KFO

Henrik Petrén

Branschansvarig personlig assistans
Arbetsgivarföreningen KFO

 08-702 54 00

 info@kfo.se

 kfo.se